

Mājas darbu apgūšana bērniem jau no 3 gadu vecuma

Uzskata, ka spēkiem atbilstošus pienākumus bērnam mājās var uzticēt, sākot no visagrākā vecuma. Montesori sistēmā viens no pirmajiem mazulim uzticamajiem darbiem ir savu mantu savākšana, tāpēc praktiski pirmais mazais pienākums var parādīties, tiklīdz bērns iemācās un saprot, ko nozīmē pēc sevis novākt un salikt vietās rotaļlietas.

Konsultē **Montesori pirmsskolas „Rīgele” vadītāja Aļona Zmitroviča.**

Pašaprūpes un kārtības pamatus bērns iemācās līdz 4–6 gadu vecumam. Šīs nodarbes ir viens no paņēmieniem, kā ieradināt atvasi rūpēties par vidi sev apkārt, vienlaikus attīstot arī citas noderīgas prasmes – spēju šķirot, grupēt, satvert, koordinēti darboties.

Ieteikumi, kā organizēt Montesori mācības mājās
Metodiku ļoti ērti var izmantot ne tikai mācību iestādēs, bet arī darbojoties ar bērnu mājās. Lai mācīšanās būtu efektīva, svarīgi ir radīt bērnam ērtu un viņa augumam piemērotu vidi – atbilstoša izmēra galds, krēsls, pakāpieni, darba materiāli, ar kuriem mazais var darboties bez pieaugušā aktīvas līdzdalības.

1. Organizē mājas vidi tā, lai bērns pats var aizsniegt, paņemt, atrast to, kas viņam ir vajadzīgs, nelūdzot vecāku iesaistīšanos. Rotaļlietas un darbošanās materiālus novieto mazajam pieejamā vietā. Visu, kas ir bīstams, novāc no redzesloka. Rotaļlietu daudzumam ir jābūt tādām, lai pats bērns varētu aiznest ar nelielu palīdzību.
2. Iegādājies mēbeles, kas ir piemērotas bērna augumam.
3. Noliec virtuvē un vannas istabā pakāpienu, lai bērns pats var aizsniegties līdz izlietnei, nomazgāt rokas vai savus pusdienu traukus.
4. Ģērbtuvē piestiprini pakaramos, kuri ir pieejami bērna augumam. Tā viņš iemācīsies sakārtot savas drēbes patstāvīgi.
5. Pērkot apģērbu, padomā, lai bērns pats varētu apģērbties. Mazāk sarežģītu konstrukciju, šņorīšu un ļoti mazu, neaizsniedzamu podziņu.
6. Esi kritisks, pērkot rotaļlietas. Izvēlies konkrētas iemaņas attīstošas mantiņas, bet veikala plauktā atstāj košas, spožas, skaņas skaņas izdodošas plastikāta lietas, kas ir izveidotas pēc principa „viss vienā”.
7. Nedod visas jaunās mantiņas uzreiz. Ne vairāk kā viena jauna rotaļlieta vienā reizē, ļaujot to kārtīgi izpētīt.
8. Aicini bērnu iesaistīties mājas pienākumu veikšanā. Uztici vienkāršus darbiņus.

Vecumam atbilstoši pienākumi

3 gadi

- Savākt savas mantas, ko mazais sāk apgūt jau no 1–1,5 gadu vecuma.
- Tīrīt zobus un saķemmēties. Vecāki vienmēr palīdz pārtīrīt zobus pēc tam, kad tos ir tīrījis bērns, jo šajā vecumā patstāvīgi kvalitatīvi to izdarīt nevar.
- Patstāvīgi noģērbties un ar nelielu mammas vai tēta palīdzību arī apģērbties.
- Salikt plauktā grāmatas un rotaļlietas.
- Uzklāt galdu ģimenes ēdienreizei, saliekot uz galda glāzes, galda piederumus, salvetes.
- Saslaucīt paša izlietu ūdeni.
- Aiznest netīrās drēbes uz veļas grozu.
- Pagatavot sev sviestmaizi, piemēram, spēt uzsmērēt mīkstu sviestu, uzlikt sieru.
- Aplauzt puķes – ar pieaugušā palīdzību, kontrolējot ūdens daudzumu.

4 gadi

- Var mācīties katru rītu un vakaru saklāt savu gultu ar vecāku palīdzību.
- Noslaucīt putekļus.
- Izdekorēt ēdienu, piemēram, mammas ceptos kūskiņus.
- Izdekorēt savu istabu svētkiem.
- Darboties kopā ar pieaugušajiem dārzā un mājās.
- Palīdzēt mazgāt traukus.
- Prast notīrīt dārzenus ar drošu mizojamo ierīci.
- Barot un rūpēties par savu mājas mīluli.

5 gadi

- Uzklāt un saklāt savu gultu bez pieaugušo palīdzības.
- Piedalīties dzīvokļa uzkopšanā. Vecākiem jāsaģēdā lietas, ko mazais var ērti izmantot savos darbos.
- Spēt samaksāt ar vecāku doto naudu par sīkiem pirkumiem.
- Mācīties sasiet apavu auklas un novākt savas drēbes.

Rotaļas, kas uzlabo pašaprūpes iemaņas

Vissaistošākā spēle bērnam ir iesaistīties ikdienā mājas dzīvē, izmantojot piemērotus darba rīkus.

Lūdz bērnu sašķirot tikko izmazgātās zeķes pa pāriem.

Mēģini bērnu iemācīt uzmanīgi pārnēsāt krēslu, klusītēm to nolikt uz grīdas, mierīgi apsēsties un piecelties.

Bērnam no viena spaiņa jāpārlej ūdens citā spainī, izmantojot mazus trauciņus – tasītes, pudelītes, kādu kausiņu utt.

Sagatavo trīs krūzes – vienā no tām ir ūdens. Pa rokai jābūt arī sūklim jeb lupatiņai. Iemāci bērnam, kā pacelt krūzi ar ūdeni, kā nolikt un kā pārliet ūdeni no vienas citā. Ja ūdens nolejas, bērns pats to ar sūkli saslauka.

Iedod sūkli, bļodu ar trauku mazgājamo līdzekli un palūdz nomazgāt rotaļlietas, vispirms parādot, kā to darīt.

Lai pārlietu ūdeni, var izmantot piltuvi. Bet šoreiz lūdz bērnam, lai atrod kādas pudelītes vai citus traukus ar šauru kakliņu.

Bērns no pipetes pilina šķidrās ziepes ūdens bļodiņā. Pēc tam ar salmiņu sajauc putās. Pagatavo kvadrāta formas rāmi no divām auduma pusēm, piestiprinot to ar drošības adatām vai saspraudēm. Parādi bērnam, kā aizpogāt, aizsiet, sasiet lietas, ko pati esi viņam sagatavojusi.

Bērnam iedod birsti un parāda, kā jāslauka grīda. Kad gruži vai putekļi saslaucīti vienā kaudzē, bērns pats ņem mazo lāpstiņu un saslaucīto uzslauka uz tās, pēc tam pats visu izber atkritumu maisā.

Bērnam jāļauj pašam uzasināt zīmuļus, kas no krāsošanas un zīmēšanas nolūzuši. Pēc tam pašam arī jāļauj atkritumu maisā izbērt zīmuļu asināmās tvertnes saturu.

10. septembris 2019.gads Līga Brūvere, Mammamunteti.lv Raksts